

Het gazon

Inleiding

Oorspronkelijk werd in vroegere jaren bij boerenerven gras gemaaid op plaatsen waar geen vee kon of mocht lopen. Dit gras had voor de boeren nog zoveel waarde dat het met de hand gemaaid werd en opgevoerd aan het vee. Ook burgers die een tuin hadden, gebruikten de grond vaak als groentetuin, of een stukje gras voor de geit of konijnen. Alleen de welgestelden in de gemeente konden zich een gazon permitteren. Ook dan werd het gras dat er groeide vaak nog opgehaald en diende als veevoer. Pas in de vijftiger jaren kwamen er steeds meer grasvelden die alleen nog voor de sier aangelegd werden. Er waren zelfs gemeenten die bij ieder grasveld een bordje plaatsten "Verboden het gazon te betreden". Momenteel heeft Nederland ongeveer 30.000 ha gazon. Wil men een mooi gazon, zelf aanleggen, zonder gebruik te maken van kunstmest en chemische bestrijdingsmiddelen, dan zit er nogal wat werk aan. We zullen een aantal belangrijke zaken op een rijtje zetten.

Aanleg

Eerst komt de vraag natuurlijk, ga ik zelf zaaien of koop ik graszoden? Zelf zaaien is leuk om te doen en het is goedkoper. Spit de grond minimaal 30 cm diep om en verwijder meteen onkruiden en ongewenste voorwerpen. Zware kleigronden worden meteen gemengd met kompost of zand. Op zandgronden spit men een laag stalmest onder. Na het spitten de grond licht aantrappen, met een brede hark vlak maken en zonodig besproeien. Laat de grond enige tijd tot rust komen, inzakken zagezegd en verwijder voortdurend opkomend onkruid, maar beloop de grond zo min mogelijk. Dat vlak harken is zeer belangrijk. Een gazon legt men voor langere tijd aan en het wordt een aantal keren per jaar gemaaid. Elke oneffenheid komt men telkens weer tegen. Lukt het niet om met de hark het veld vlak te krijgen, dan kan men met behulp van een rechte balk - met daarop eventueel een waterpas- de grond "meter voor meter" vlakschuiven. Na het vlak maken kan men met behulp van een brede hark de bovenste laag een paar centimeter losmaken om een goed zaaibed te krijgen.

Graszaadmengsel

Maak een keuze uit de vele graszaadmengsels. Er zijn twee hoofdgroepen te noemen: speelgazons en siergazons. Deze groepen kennen nog weer verschillende samenstellingen. Speelgazons bestaan uit het mengsel GZ 8 voor droge en normale grond, terwijl GZ 9 voor normaal vochthoudende grond wordt gebruikt. Het mengsel GZ 2 is voor siergazons voor alle soorten grond. Ook hierbij zijn weer verschillende samenstellingen mogelijk.

Het zaaien

De beste tijd om te zaaien is vanaf half augustus tot eind september. Dat wil niet zeggen, dat er op andere tijden bijvoorbeeld april-mei niet gezaaid kan worden, maar dan moet er extra aandacht aan worden besteed, vanwege de minder gunstige weersomstandigheden. Belangrijk voor het kiemen van de zaden zijn de temperatuur van de bodem en de vochtvoorziening. Het mag niet te koud zijn en als het te droog is zal er gesproeid moeten worden. Een ander probleem vormen de vogels, door steeds de zaden op te eten. Boven de bezaaide grond gaas of zwarte draden spannen, kan een oplossing bieden. Ook vogelschriklint van aluminiumfolie -dit mag ook de grond niet raken- kan afdoende zijn. Er mag niet veel wind zijn tijdens het zaaien. Men rolt het zaad vervolgens aan met een tuinroller, of men spijkert plankjes onder een paar klompen om het geheel licht aan te trappen. Omdat het graszaad als het ware boven op de grond ligt, moet de vochtvoorziening optimaal zijn. Als tijdens de kieming het zaad verdroogt, moet er opnieuw gezaaid worden. Sproei dus tijdig, maar niet te vlug. Ook bij het leggen van graszoden de grond omspitten, licht aandrukken en vlak harken. Daarna de zoden uitleggen en aanrollen of aantrappen. De eerste weken regelmatig water geven, als het drogend weer is.

De verzorging

Na opkomst van het gras staat er vaak onkruid. Men kan dit verwijderen met de hand. Een andere mogelijkheid is om alles tot een bepaalde hoogte te laten groeien en het daarna te maaien. De ervaring leert dat de meeste onkruidplanten na een paar keer maaien vanzelf verdwijnen. Pen- of wortelonkruiden, zoals distels en paardebloemen, moeten zorgvuldig verwijderd, uitgestoken worden. Na een natte winter is op veel plaatsen de grond dichtgeslagen. Hierdoor komt er minder c.q. te weinig zuurstof in de grond en dat betekent verzuring. Met een vork, greep of ander apparaat prikt men gaten in de grond om lucht in de bodem te krijgen.

Zuurgraad

Op zand en veengrond is het verstandig om de pH (zuurgraad) af en toe te controleren. Een goede zuurgraad voor zand- en veengrond ligt tussen de 5 en 5,5. Voor klei- en zavelgronden is dat tussen de 6 en 7. Is de zuurgraad kleiner/ lager dan aangegeven, dan is de grond zuurder en strooit men kalk. Met 2,5 kg kalk per 100 m² houdt men de kalkvoorziening jaarlijks op peil; behalve bij van nature kalkrijke gronden, zoals klei- en duinzandgronden. Ligt de pH-waarde dus te laag, dan wat extra kalk geven; maar nooit tegelijk met andere meststoffen.

Mos in het gazon

In vrijwel ieder gazon komt mos voor. Voor de bestrijding daarvan maakt men gebruik van een verticuteerhark. Na het verwijderen van het mos is het soms nodig om wat graszaad bij te zaaien. Schaduw, maar ook kort maaien bevordert de mos- en onkruidgroei. Vaak maaien geeft een goede uitstoeling van de grasmat en dus minder kans op mos en onkruid.

Maaihoogte

Oud, lang gras laat zich door de machine niet goed maaien en wordt spoedig bruin. De gemiddelde gewenste maaihoogte is 2 cm. De messen van de maaimachine moeten scherp en goed gesteld zijn: het gras moet worden afgesneden en niet afgetrokken. Het afgemaaide gras kan bij vaak maaien op het gazon blijven liggen.

Water geven

Soms is het nodig om water te geven. Het is dan beter één keer in de week veel water te geven, dan elke dag een beetje.

Bemesten

Vooral compostbemesting in het voorjaar geeft goede resultaten. De compost moet fijn van structuur zijn en men zal bij voorkeur strooien als het weer wisselvallig is. Men strooit ongeveer 1 á 2 kg (0,25 m³) per 100 m². In de loop van de zomer kunnen als bijbemesting koemestkorrels worden gebruikt. Op schaduwrijke plekken en natte tuinen zal het steeds moeilijk blijven om mos en onkruid uit het gazon te houden. Maar bedenk wel, mos is zachter dan grasstoppels!